

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. De Dilectione Inimicoru[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Q U Æ S T I O II.

De Dilectione Inimicorum.

Datur speciale præceptum de diligendis inimicis.

15. **C**ONCL. I. Certum est, dari speciale præceptum Charitatis de inimicis diligendis. Ita omnes Catholici: sic enim expressè præcepit Christus Dominus, Matth. 5. *Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos.* Et hoc non esse consilium duntaxat, sed verum præceptum, est communis, & concors omnium Theologorum sententia, prout notat Mairius *disput. 10. Theolog. Mor. n. 53.* Accedit illud Levit. 19. *Non oderis fratrem tuum in corde tuo: non quaras ultionem, nec memor eris injuriæ.* Et Proverb. 23. *Si esurierit inimicus tuus, ciba illum; si sitierit, da ei bibere.* Item ad Rom. cap. 12. *Nulli malum pro malo reddentes &c.* Cæterum Quæstio potissimum remanet, ad quamnam se extendat isthoc præceptum Charitatis de diligendis inimicis: unde fit

Utrum illius tenemur inimicis exhibere generalia signa dilectionis.

16. **C**ONCL. II. Ex speciali præcepto Charitatis sunt inimicis exhibenda generalia signa dilectionis, quæ communiter omnibus ejusdem status & conditionis hominibus præstare solemus. Ita communis. Ratio est: quia talis negatio generalis signi dilectionis, seu exclusio ab eo, vindictæ cupiditatem indicat, quæ privatis est interdicta, juxta cit. textum, *non quaras ultionem*, & alibi.

Vindicta quibus interdicitur?

17. Dicitur notanter, *que privatis est interdicta.* Nam alia ratio est in Parente, Prælate, aliisque Superioribus, qui subditos in se peccantes à communibus beneficijs, aut amoris indicijs, correctionis gratiâ aliquamdiu possunt excludere; quamvis si alter sit emendatus, & sufficienter correctus, ejusmodi communia amoris indicia rursus sint exhibenda. Sic pater offensus à filio, potest in locum poenæ eidem negare reconciliationem; imò à domo ad tempus excludere, donec resipiscat, aut convenientem poenam luisse censeatur, exemplo Regis David, qui diu à facie sua exclusit Absalon filium suum, 2. *Reg. 14.*

Exempla de Dilectione inimicorum.

18. Ex præmissa Conclusionem inferitur primò cum Doctoribus passim, inimicum non esse excludendum à generali dilectione proximorum. Unde si quis communiter oret pro omnibus, excluso inimico, peccat: quamvis enim ad orandum nullo præcepto tenetur

neatur, tamen eo ipso, quo pro omnibus orat, nequit tutâ conscientiam inimicum excipere. Similiter qui omnibus pauperibus accurrentibus elemosinam distribuit, peccat eam negando uni pauperi suo inimico. Idem multi extendunt ad casum, quo quis pluribus simul occurrens, salutat omnes præter inimicum: quia in tali eventu videtur negare signum universale Charitatis, & videtur adesse notabilis contemptus, aut scandalum. Veruntamen etsi frequenter id accidat, nihilominus Bassæus *¶ Charitas. n. 14.* cum alijs Auctoribus notat, benè ponderandam esse magnitudinem scandali, & intentionem personæ: si enim vel nullum, vel parvum sit scandalum, idque fiat non ex odio, sed in significationem gravaminis accepti, ut alter deinceps caveat offensam inferre, non videtur peccatum saltem mortale incurri.

19. Inferitur II. Quemlibet obligari ad deponendum odium, & internum rancorem erga inimicum, qui comitatur appetitum vindictæ: idque tum per textus S. Scripturæ *num. 15.* allegatos, tum ex illo *Matth. 6.* ubi Christus nos in hunc modum orare præcepit: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Hinc idem Servator noster *Matth. 18.* dixit: *Sic & Pater meus celestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.* Et hac ipsa de causa tenetur quis etiam cavere à signis quibusdam propinquis, quæ gerunt probabilem suspicionem rancoris: ut cum quis nunquam vult loqui injurianti, vel cum ei obviat, divertit, vel torvo vultu respicit, & hujusmodi: nam ex talibus signis patet inimicitia, simulque oportet etiam ab omni specie mali abstinere. *1. Thessal. 5.* Hoc tamen limita, nisi ejusmodi signa exteriora amicitiae ad tempus negentur in justam punitionem, quam comitatur zelus justitiæ (c) vel (c) *Ut dicitur n. 17.* nisi negentur ex eo, quia alioquin timetur inimicus in sua malitia futurus obstinatior, aut provocandus ad aliud malum inferendum, sive aliud inconveniens inde oriturum prævideatur. Angelus *¶ Diligere, & alij.*

20. Inferitur III. Quod proximo veniam sincerè roganti teneamur remittere injuriam. Hinc quippe Christus *Luc. 17.* præcepit, dicens: *Si peccaverit in te frater tuus, & penitentiam egerit, dimitte illi: & si septies in die peccaverit in te, & septies in die conversus fuerit ad te, dicens, veniet me, dimitte illi.* cum concordantijs. Non tamen ideirco ab offenso necessariò remittenda est satisfactio pro injuria, vel damno sibi illato: quinimò injuriam, vel damnum

Tenemur deponere odium, & internum rancorem erga inimicum.

(c) Ut dicitur n. 17.

Eique veniam roganti remittere injuriam; Non item satisfactio- nem, vel damnum illatum.

Hh

pas.

passus, potest petere debitam satisfactionem; & si alter hanc ultro præstare nolit, etiam viâ Juris, intentando videlicet Actionem injuriarum, vel petendo restitutionem, seu recompensationem damnorum illatorum, coram competenti Judice justam satisfactionem postulare. Ratio hujus est: tum quia licitum est cuilibet, jus suum in Judicio prosequi (dummodò hoc fiat secluso omni pravo affectu, atque animo sese vindicandi) hinc enim constituuntur Judices, tanquam publici Ministri justitiæ. Tum quia aliud est malevolentia, aliud offensa, vel damnum illatum: illam quidem nunquam licitum est fovere, bene tamen pro hac debitam petere satisfactionem, vel damni dati recompensationem.

Specialia signa dilectionis, an exhibenda inimicis?

21. CONCL. III. Specialia signa. & argumenta Dilectionis, inimicis exhibere, vel eosdem peculiari benevolentia & dilectione prosequi, consilium est, non præceptum. Ita communis. Ratio est: quia non tenemur inimicos magis diligere, quam alios proximos. Nihilominus consilij, & majoris perfectionis est, ita sese propter Deum superare, ut etiam singularem benevolentiam inimicis impendamus, exemplo Christi Domini, qui pro suis crucifixoribus oravit.

Corollaria.

22. Infertur proinde cum Laymano *lib. 2. tract. 3. cap. 4* & alijs, inimicum ægrotum invisere, mæstum solari, hospitio recipere, obviâ factum salutare, familiariter cum eo agere, ac hujusmodi, per se loquendo, atque extra casum necessitatis, aut scandali, non esse de præcepto: quia hæc sunt specialia amoris signa, quæ inimicis nemo tenetur exhibere; quamvis talibus specialibus benevolentia signis exhibitis inimicos diligere, sit opus Misericordia spiritualis, & valdè meritorium.

Limitatur allata doctrina.

23. Additur notanter, *per se loquendo &c.* Nam secus est, si cæteroquin sequatur scandalum, aut inimicus in necessitate positus ejusmodi benevolentia, vel auxilio specialiter indigeat. Siquidem inprimis quilibet tenetur scandalum, & ruinam proximi vitare, quoties potest absque gravi suo detrimento. Unde peccat, si quis negando specialia signa amoris, quæ antea præstare solebat, majus erga se hominis odium, vel iram concitet. Idem dicendum, si speret, salutatione inimici, vel simili benevolentia signo, animum ejus sibi, ac Deo faciliè reconciliandum, & nihilominus ejusmodi signa subtrahat. Layman *loc. cit.* Deinde si inimicus sit in casu necessitatis constitutus, urget illud, quod

quod habetur Proverb. cap. 25. & Rom. 10. *Si esurierit inimicus tuus, ciba illum.* Hinc observant Doctores, quod quilibet semper debeat animo paratus esse, speciatim subvenire inimico, cum is graviter indigerit, & alter commode potuerit.

24. CONCL. IV. Licitum tamen est & honestum, in peccatoribus & inimicis odisse atque detestari peccatum, illudque per emendationem tollere, & optare, ut à Deo, aut à Superioribus puniatur. Ita Scotus *in 3. dist. 30. q. un. Maltrius dispnt. 10. Theol. Mor. num. 55.* & alij. Ratio est: quia sic non habetur odio persona inimici, quæ ad imaginem Dei formata est, & capax existit æternæ beatitudinis; sed potius ejus peccatum, quod tolli, & corrigi, atque puniri volumus. Unde & Regius Psalter, *Psal. 103. exoprat, dicens: Deficiant peccatores à terra, & iniqui, ut non sint: id est, efficiatur, ne amplius sint peccatores.*

25. Et hac ratione per Judices, ac publicos justitiæ Ministros, rectissime peccatores puniuntur, imò & pro communi Reipublicæ tranquillitate, aut exigente justitiâ, ultimo quandoque supplicio afficiuntur. Atque eadem ratione licitum est, de ejusmodi malefactorum punitione lætari, quatenus nimirum per eam tollitur malum peccati, & publicum Reipublicæ incommodum; & econtra tristari, si videmus peccatores prosperari. Aliud enim est, peccatum in proximo odisse, ejusque punitionem, & correctionem optare: aliud verò, personam proximi odio habere, quæ ad imaginem Dei facta est, atque æternæ gloriæ capax existit. Illud licitum est atque bonum, non autem istud.

QUÆSTIO III.

De multiplicibus actibus Charitatis.

26. CONCL. I. Plures sunt actus, vel potius effectus Charitatis, videlicet Dilectio, Beneficentia, Gaudium, Pax, & Misericordia; huiusque rursus alia sunt opera corporalia, & alia spiritualia. Ita communis, & patet inductione.

27. Primus igitur, ac præcipuus Charitatis actus internus, est *Dilectio*, qua alteri per charitatem volumus bonum. Porro huic interno actui Charitatis, quatenus tendit ad proximum nostrum,